

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ PRIN ERASMUS+

În cadrul activităților proiectului ERASMUS + cu Nr. 2023-1-RO01-KA120-SCH-000137342, din cadrul Acordării Erasmus+, domeniul Educație școlară, Nr. 2022-1-RO01-KA121-SCH000107790, în perioada 08-12 aprilie 2024, am participat la cursului „Inclusive Education” (Educația incluzivă), furnizat de Budapest Mobility, în Budapesta, Ungaria, reunind 8 cadre didactice din România (din județele Tulcea, Brăila, Harghita) și 1 cadru didactic din Serbia.

Cursul a fost împărțit pe mai multe activități, în fiecare zi de curs dezbătându-se teme precum: înțelegerea și aplicarea conceptelor de educație incluzivă, proiectarea unor medii de învățare inclusive, experiență în domeniul educației inclusive, implementarea predării receptive din punct de vedere cultural și strategii colaborative pentru educație incluzivă.

În cadrul temei Proiectarea unor medii de învățare inclusive, un segment a fost dedicat conceptului de „Design universal pentru învățare”.

Design Universal pentru Învățare (Universal Design for Learning) este un cadru educațional menit să ofere tuturor elevilor șanse egale de a învăța prin oferirea de mijloace multiple de reprezentare, angajamente și expresie.

Dezvoltat de Centrul de Tehnologie Specială Aplicată (Center for Applied Special Technology), Design Universal pentru Învățare se bazează pe cercetare în neuroștiință și pe principiile designului universal, care își propune să creeze produse și medii accesibile tuturor elevilor, indiferent de abilitățile acestora sau dizabilități.

Design Universal pentru Învățare recunoaște că fiecare elev este unic și poate avea preferințe diferite de învățare, punctele forte și provocările. Prin urmare, cadrul pune accent pe flexibilitate și personalizarea practicilor de predare pentru a găzdui în mod eficient diverși elevi.

Cele trei principii cheie ale Design Universal pentru Învățare:

1. Mijloace multiple de reprezentare

Mijloace multiple de reprezentare se concentrează pe oferirea elevilor diferite moduri de a accesa și de a înțelege informații. Acest principiu recunoaște că indivizii au diverse stiluri de învățare, preferințe și abilități, astfel încât oferă multiple moduri de reprezentare care asigură ca toți cursanții să poată accesa conținutul în mod eficient.

Exemple de furnizare de mijloace multiple de reprezentare:

- ✓ Prezentarea informațiilor prin text, imagini, audio, video, diagrame și experiențe practice;
- ✓ Furnizarea de subtitrări, transcrieri sau descrieri audio pentru conținutul multimedia;
- ✓ Oferirea de formate și limbi alternative pentru a găzdui diverse culturi și medii lingvistice;

- ✓ Folosind organizatori grafici, hărți conceptuale și ajutoare vizuale pentru a ilustra concepte și relații.

2. Mijloace multiple de motivare

Mijloace multiple de motivare se concentrează pe stimularea motivației, implicarea și interesul pentru învățare, oferind opțiuni pentru modul în care cursanții se implică în conținut și să-și demonstreze înțelegerea. Acest principiu recunoaște că elevii au interese, preferințe și niveluri de motivație diferite, deci oferă diverse oportunități de implicare, promovează participarea activă și învățarea.

Exemple de furnizare de mijloace multiple de motivare:

- ✓ Oferirea de alegere și autonomie în selectarea activităților de învățare și a sarcinilor;
- ✓ Încorporarea multimediei, simulări interactive și exemple din lumea reală face învățarea relevantă și captivantă;
- ✓ Oferirea de oportunități de colaborare, interacțiuni între egali și învățare socială experiențială;
- ✓ Folosind elemente de gamification, provocări și stimulente pentru promovare motivație și perseverență.

3. Mijloace multiple de acțiune și exprimare

Mijloace multiple de acțiune și exprimare multiple se concentrează pe a permite elevilor să facă în așa fel încât să-și demonstreze înțelegerea și să-și exprime cunoștințele în diverse moduri. Acest principiu recunoaște că elevii au puncte forte, abilități și preferințe diverse pentru comunicare și exprimare, astfel încât oferirea de opțiuni multiple de exprimare permite evaluare personalizată și echitabilă.

Exemplele de furnizare a mijloacelor multiple de acțiune și exprimare:

- ✓ Permitearea elevilor să aleagă modul în care își demonstrează învățarea, cum ar fi prin scriere, vorbire, desen, crearea de prezentări multimedia sau proiectarea proiectelor.
- ✓ Furnizarea de schele, suporturi și tehnologii de asistență pentru a ajuta elevii să depășească barierele din calea expresiei.
- ✓ Oferind formate flexibile de evaluare, cum ar fi portofolii, prezentări, performanțe sau evaluări de la egal la egal.
- ✓ Oferirea de oportunități de autoevaluare, reflecție și stabilire a obiectivelor, promovează abilitățile metacognitive și autoreglementarea.

Prin integrarea acestor trei principii în proiectarea și predarea conținuturilor, profesorii pot crea medii de învățare incluzive flexibile, accesibile care susțin nevoile diverse ale elevilor și care promovează rezultate semnificative ale învățării.

Profesorii pot implementa Design Universal pentru Învățare prin:

- ☺ Proiectarea materialelor și resurselor de învățare flexibile și accesibile;
- ☺ Oferirea de opțiuni pentru modul în care informațiile sunt prezentate, accesate și exprimate;
- ☺ Oferirea de opțiuni și suporturi educaționale pentru a fi adaptate învățării individuale, în funcție de preferințe și abilități;
- ☺ Promovarea unui mediu de învățare favorabil și incluziv care promovează implicare și participare;
- ☺ Utilizarea tehnologiei și a instrumentelor de asistență pentru a îmbunătăți accesibilitatea și a sprijini învățarea;
- ☺ Colectarea de date și monitorizarea progresului elevilor pentru a informa procesul de luare a deciziilor de instruire și ajustări.

Pentru a implementa Design Universal pentru Învățare în sala de clasă, profesorii trebuie să identifice nevoile și preferințele specifice ale elevilor. Apoi, utilizarea unei varietăți de metode de predare, materiale și evaluări care permit flexibilitate și alegere. Aceasta ar putea include oferirea de mai multe moduri de acces la informații, cum ar fi opțiuni audio sau vizuale, folosind diferite metode de exprimare a elevilor și încorporând o varietate de materiale și resurse.

În general, Universal Design for Learning este un cadru puternic care promovează echitatea, incluziunea și excelența în educație, asigurându-se că toți elevii au acces echitabil la experiențe de învățare de înaltă calitate care răspund nevoilor lor diverse și le permit să realizeze.

Pe lângă noțiunile furnizate de curs, prin participarea la mobilitatea Erasmus+ am avut oportunitatea de a privi lumea cu alți ochi, de a simți și de a descoperi noi emoții. A fost o experiență extraordinară din care am avut foarte multe de învățat.

Am rămas cu o altă perspectivă asupra educației incluzive. Au fost zile încărcate, pline de energie, informații, emoții, experiențe și noi prietenii. Am descoperit oameni minunați, fie că vorbesc de cele două formatoare, fie de colegii din România sau colega din Serbia.

Împreună am trecut barierele lingvistice și am creat ceva frumos.

Bibliografie:

1. Dede, Chris, 2010, Emerging influences of information technology on school curriculum. În: Journal of Curriculum Studies, 32:2, 281-303;
2. Istrate, Olimpius, 2000, Educație la distanță. Proiectarea materialelor, Editura Agata;

3. Istrate, Olimpius, 2018, Proiectarea și desfășurarea activităților de învățare cu suport digital. Suport de curs online. Disponibil: iTeach.ro, secțiunea Cursuri;
4. UDL Center/ CAST. Principii de Design Universal pentru Instruire. Online (mai 2017): www.udlcenter.org/sites/udlcenter.org/files/UDL_Guidelines_v1.0-RO.pdf

Profesor Mihail Vasilica-Lenuța
Școala Gimnazială Hamcearca